
Kyrkomötet
Motion 2017:43
av Torvald Johansson m.fl.

Behörighetsprövning av kyrkomusiker

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att bifalla reservationen i KsSkr 2017:4 vad avser domkapitlets behörighetsprövning och anta ändringarna av 34 kap. i kyrkoordningen (utom 1 § punkt 4) i enlighet med bilagan till reservationen.

Motivering

Allt sedan reformationen har uppdraget som kyrkomusiker varit reglerad i kyrkoordningar och kyrkolag. 1900-talets kyrkomusikerstadga innebar en kvalitetssäkring av kyrkomusiken avseende utbildning, tjänstetillsättningar och verksamhet. Genom det kom kyrkomusiken att bli en viktig del i samhälls- och kulturlivet och en av Svenska kyrkans största kontaktytor och då inte enbart med de kyrkotillhöriga. Kyrkomusiken är också ett levande kulturarv som behöver förvaltas och utvecklas lika mycket som våra kyrkobyggnader vilket framgår av kyrkomötets beslut 2013 i 113 §.

Befattningen som kyrkomusiker är alltså reglerad i kyrkoordningen. Att en befattning är reglerad betyder inte att den i jämförelse med andra befattningar har ett större värde utan för att regleringen behövs för att hjälpa församlingar och pastorat vid rekrytering och säkra kompetens och kvalitet. I kyrkostyrelsens skrivelse till årets kyrkomöte angående Kyrkohandbok för Svenska kyrkan 2017:6 står det:

I ett levande gudstjänstliv är gestaltningen av helheten avgörande. Kyrkohandboken kan inte ersätta den liturgiska hantverksskickligheten hos dem som har ansvar att leda församlingens gudstjänstliv.

För att leda och understödja psalmsången och den liturgiska musiken krävs en liturgisk hantverksskicklighet som kyrkomusiker får med sig i sin utbildning och som är ovärderlig i gudstjänstfirandet.

I dag finns 2 300 kyrkomusiker verksamma. Under de närmaste åtta åren kommer ungefär en tredjedel, dvs. ca 760, av dessa att gå i pension. Det innebär att ungefär 100 nya kyrkomusiker behöver rekryteras per år för att återbesätta dessa tjänster. För tillfället finns på våra folkhögskolor, högskolor och universitet totalt ca 200 studerande fördelade på två till tre årskurser. Det är lätt att inse att det kommer att saknas utbildade kyrkomusiker, och att det kommer att bli än svårare för församlingar att ersätta kommande pensionsavgångar. Kyrkostyrelsens skrivelse berör tyvärr inte behovet av stimulerande åtgärder för rekrytering av nya utbildade kyrkomusiker. Ordföranden i kyrkomusikernas riksförbund, Ingela Sjögren, skrev redan under förra året:

Vi behöver någon som kan ta hand om musiken. Det är en obekvämsanning att vi idag inte har tillräckligt många examinerade kyrkomusi-

ker för att besätta de befattningar som finns. Vi måste ständigt jobba med rekryteringen till yrket!

Svenska kyrkan behöver visa att det lönar sig att utbilda sig och att välutbildade kyrkomusiker efterfrågas och kan erbjudas stimulerande arbete inom Svenska kyrkan.

Den promemoria från kyrkokansliet som presenterades våren 2016 resulterade i att en majoritet (80 procent) av remissinstanserna tillstyrkte förslaget att återföra behörighetsprövningen av kyrkomusiker till domkapitlet. Här understryks i svaren t.ex. betydelsen av att behörighetskraven är tydliga och att de efterlevs för att studerande ska få signaler om att det även i framöver kommer att efterfrågas välutbildade kyrkomusiker. Domkapitlet har särskilda förutsättningar att på ett positivt sätt främja kyrkomusiken. I domkapitlet finns en kunskap om församlingarnas och pastoratens förutsättningar och möjligheter, inte minst genom arbetet med och utfärdande av församlingsinstruktioner och här finns tillgång till en musiksakkunnig person vilket skapar goda förutsättningar för såväl tillsyn som främjande från stiftens sida.

Det är ett välkänt problem att kyrkomusikertjänster tillsätts med obehöriga, vilket alla remissinstanserna ovan utom arbetsgivarorganisationen medger. Den nu rådande ordningen där församlingar och pastorat lokalt ska ha hand om behörighetsprövningen har med all tydlighet visat sig inte fungera. Här kan domkapitlet med såväl juridisk som musikalisk kompetens och stor vana att handlägga behörighetsfrågor vara den nödvändiga hjälp som de lokala arbetsgivarna behöver för att kunna följa kyrkoordningen såväl som gällande kollektivavtal.

Syftet med behörighetsprövning av kyrkomusiker är, vilket också uttalades av Personalutredningen (Svenska kyrkans utredningar, SKU 1998:6, s. 60 ff.) att förhindra att den kyrkomusikaliska verksamheten urholkas kvalitativt och helst bidra till en höjd kvalitet. Det är naturligtvis också en kontroll av att de krav som finns för anställning på en viss befattning som regleras i kyrkoordningen är uppfyllda i det enskilda fallet. Domkapitlet varken utser eller rangordnar sökande, utan hjälper och ger församlingarna stöd i att följa kyrkoordningen. Domkapitlet ges också möjlighet att i vissa fall förklara en sökande behörig trots att han eller hon inte uppfyller det behörighetskrav som gäller för anställningen på den aktuella befattningen.

Strängnäs m.fl. orter den 24 juli 2017

Torvald Johansson (POSK)

Hans-Olof Andrén (POSK)

Emma Hedlundh (POSK)

Anders Roos (POSK)

Sven Gunnar Persson (POSK)